

משנה חגיגה פרק ב

Mishnah Hagigah, chapter 2

(1) Forbidden relations are not expounded before three [we fear that while the Rabbi is talking to one of the students the others will talk between themselves, and will miss a vital point] nor the acts of creation before two, nor the Divine Chariot [i.e., the visions of Yehezkal and Yeshayah] before a single person, unless he is a sage who understands from his own knowledge [after being taught the main points]. Whoever looks at four things, it would have been better for him if he had never come into the world: 1) what is above [the sky], 2) what is below [the earth], 3) what was before [the Creation] and 4) what will be after [in the end of days]. And whoever takes no account of the honor of his Maker [see the following section in the *Gemara*], it would have been better for him if he had never come into the world.

(2) Yose ben Yoezer says: [On a Festival,] not to lay hands [on the head of a sacrifice, (see Leviticus 3:2) since the laying of the hands required all his might,

רבנו עובדיה מברטנורא

א אין דורשין בעריות. לשלשה בני אדם כאחד אין דורשין להם סתרי עריות. כגון בתו ומאנוסתו דלא כתיבא בקרא בהדיא ואתיא מדרשא. שמה בזמן שמדבר הרב עם אחד ישאו ויתנו השנים ביניהם. ולא יתנו לבם לשמוע מפי הרב כשדורש בו איסור ויבואו להקל בעריות על ידי שנפשו של אדם מתאוה להן ומחמתן יותר משאר איסורים שבתורה: **ולא במעשה בראשית.** במעשה ששת ימי בראשית. אפילו לשני בני אדם וכל שכן לשלשה או יותר דאמר קרא (דברים ד) כי שאל נא לימים ראשונים. יחיד שואל ואין שנים שואלים: **ולא במעשה מרכבה.** שראה יחזקאל ושראה ישעיה. ורמב"ם פירש במעשה בראשית החכמה הטבעיות ומעשה מרכבה מציאת האל ותארו. והמלאכים והנפש והשכל. ומה יהיה אחר המות. ואין נראה לי שיקרא כל זה מעשה מרכבה. דא"כ חכמת המרכבה הוה ליה למתני. אלא מעשה מרכבה הוא שעל ידי הזכרת שמות של קדושה משתמשים בכתר. וצופין איך משמרות המלאכים במעמדן ואיך היכל לפנים מהיכל כעין הסוכין ברוח הקודש: **ביחוד.** אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. אפילו לאדם אחד אין דורשין במרכבה. אלא אם כן היה חכם שאם ימסור לו ראשי פרקים יהיה הוא מבין השאר מדעתו: **כל המסתכל בד' דברים** הני דמפרש ואזיל: **ראוי לו** יפה וטוב היה לו אם לא בא לעולם: **מה למעלה.** מראשי החיות: **מה למטה.** מתחת לארץ: **מה לפנים.** חוץ למחיצת הרקיע במזרח: **ומה לאחור.** למערב. פירוש אחר מה לפנים קודם שנברא העולם. מה לאחור בסוף העולם לאחרית הימים: **כל שלא חס על כבוד קונו.** שעובר עבירה בסתור ואמר אין שכינה מצויה כאן ומי רואני ומי יודעני: **ב יוסי בן יועזר אומר שלא לסמוך.** ביום טוב מפני שמשתמש בבעלי חיים. שבכל כוחו הוא סומך. וזו

his weight was supported by the animal, and is considered as if riding an animal, which is forbidden on the Festival]. Yose ben Yohanan says: To lay hands. [This disagreement continued throughout the generations.] Yehoshua ben Prahya says: Not to lay hands. Nitai ha-Arbelai says: To lay hands. Yehudah ben Tabbai says: Not to lay hands. Shimon ben Shetah says: To lay hands. Shemayah says: To lay hands. Avtalyon says: Not to lay hands. Hillel and Menahem did not disagree. Menahem went forth, Shammai came in [in his stead]. Shammai says: Not to lay hands. Hillel says: To lay hands. The first [of each pair listed] were the Nesi'im, and the second ones,

לְסֻמוֹד. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר שֶׁלֹּא לְסֻמוֹד, נְתַאי הָאֲרְבְּלֵי אוֹמֵר לְסֻמוֹד. יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לְסֻמוֹד, שְׁמַעוֹן בֶּן שֵׁטַח אוֹמֵר לְסֻמוֹד. שְׁמַעְיָה אוֹמֵר לְסֻמוֹד, אֲבָטְלְיוֹן אוֹמֵר שֶׁלֹּא לְסֻמוֹד. הִלֵּל וּמְנַחֵם לֹא נִחְלְקוּ. יֵצֵא מְנַחֵם, נִכְנַס שְׁמַאי. שְׁמַאי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לְסֻמוֹד, הִלֵּל אוֹמֵר לְסֻמוֹד. הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ נְשִׂאִים, וְשְׁנָיִם לָהֶם אָבוֹת בֵּית דִּין: גַּ בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאֵין סוּמְכִין עֲלֵיהֶם, אָבֵל לֹא עוֹלוֹת. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוּמְכִין עֲלֵיהֶם: דַּ עֲצֵרַת שְׁחֵל לְהִיּוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, יוֹם טְבוּחַ אַחַר הַשַּׁבָּת. וּבֵית הִלֵּל

the heads of the court.

(3) The School of Shammai say: [On a Festival,] they bring peace-offerings [since they are required for food] and they do not lay hands on them [on the Festival, rather he does so before the Festival begins, for Shammai held that the laying of hands and the slaughtering do not need to be at the same time], but [they do] not [bring] burnt-offerings [since no meat was eaten from them, and only food which is needed for the Festival may be prepared on the Festival]. And the School of Hillel say: They bring the festal peace-offerings and festal burnt-offerings, and they lay hands on them [on the Festival].

(4) If Atzeret [Shavuot] fell on the eve of the Sabbath [Friday], the School of Shammai say: The day of slaughter [for the festal burnt-offering] is [the day] after the Sabbath [for Shammai held it is not offered on the Festival, nor on the

רַבְּנוּ עוֹבְדֵיהַ מְבַרְטְנוֹרָא

המחלוקת היה בין הנשיאים ובין אבות בית דין. דור אחר דור: יצא מנחם. לעבודת המלך ופירש מלהיות חברו של הלל. לפיכך לא הודיע מענינו אם נחלק עם הלל בזה אם לאו. ונכנס שמאי במקומו להיות אב בית דין תחתיו. ונחלק על הלל: הראשונים. שהזכרו ראשון בכל זוג היו נשיאים: ג מביאים שלמים. שלמי אכילה לפי שיש בהם צורך אכילה להדיוט: ואין סומכים עליהם. אלא סומך עליהן מבעוד יום ולא בעינין וסומך ושחט תכף לסמיכה שחיטה אבל לא עולת יחיד ואפילו עולת ראייה שהרי יכול להקריבה בשאר ימות הרגל דאמר קרא (במדבר כ"ט) עצרת תהיה לכם. ולא לגובה: ובית הלל אומרים מביאים שלמי חגיגה ועולות ראייה. דכתיב (דברים י"ז) עצרת לה: כל דלה. אבל גררים בין עולות בין שלמים דברי הכל אין קריבין ביום טוב: ד יום טבוח. שחיטת עולות

actually require immersion unless one desires to eat in purity], he is forbidden to [eat] tithes. If he immersed for tithes and [intended to] remain [pure] for tithes, he is forbidden to [eat] *terumah*. If he immersed for [the eating of] *terumah*, and [intended to] remain [pure] for *terumah*, he is forbidden to [eat] sacrifices. If he immersed for [the eating of] sacrifices, and [intended to] remain [pure] for sacrifices, he is forbidden to [handle] the waters of purification. If he immersed for a stricter [degree of sanctity], he is permitted the lesser [degree of sanctity]. If he immersed without any intention, [e.g., he intended to bathe, rather than to purify himself] it is as if he did not immerse.

(7) The garments of common persons [who are ignorant of the laws of purity] possess *midras* [an impurity of the first degree, which can cause impurity to a person or utensil (see *Zavim*, chapter 2:4)] for those who are meticulous [to eat even non-sacred produce in purity]. The garments of those who are meticulous regarding purity, possess *midras* [impurity] for those eating *terumah*. The garments of those eating *terumah*, possess *midras* impurity for [those eating] sacrifices. The garments of [those eating] sacrifices, possess *midras* [impurity] for [those dealing with the waters of] purification. Yosef ben Yoezer was the most pious in the priesthood, yet his apron was considered to possess *midras*

רבנו עובדיה מברטנורא

מוחזק טהור לשם חולין: אסור למעשר. אסור לאכול מעשר שני. הנאכל בירושלים עד שיטבול לשם מעשר. וכן כולם: אסור לחטאת. במים המקודשים באפר פרה: ולא הוזק. לא נתכוין לשם טבילת טהרה. אלא לרחיצה בעלמא: כאילו לא טבל. למעשר וכ"ש לתרומה. ולקדש. אבל טבילה היא לחולין. דחולין לא בעו כונה: ז' מדרס. אב הטומאה לטמא אדם וכלים כמדרס הוב שמטמא אדם וכלים. כדכתיב (ויקרא ט"ו) וכל הנגע במשכבה יכבס בגדיה: לפרושים. לאוכלי חוליהם בטהרת חולין: בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה. כאן חסר מעלה אחת. והכי אבעי ליה למתני בגדי פרושים מדרס לאוכלי מעשר שני. בגדי אוכלי מעשר שני מדרס לאוכלי תרומה, דהיינו לכהנים בתרומתן. וכל הני מעלות מדברי סופרים נינהו שאמרו אין שמירת טהרתן של אלו חשובה שמירה אצל אלו. ומתוך שהן אצל אלו כאילו לא שמרום. גזרו בבגדיהם שמא ישבה עליהם אשתו נדה. והרי הן מדרס הנדה: היה אוכל על טהרת הקודש. היה אוכל חולין שלו בטהרה. כאילו היה קודש. שהיה נוהר בהן מכל טומאה המטמא את הקודש: והיה מטפחתו מדרס לחטאת. אבל לא

[impurity] for [those eating] sacrifices.
 Yohanan ben Gudgoda would eat
 [even non-sacred food] in accordance
 with the purity of [the eaters of]

לְקֹדֶשׁ. יוֹחָנָן בֶּן גּוּדְגוּדָא הָיָה אוֹכֵל עַל טְהוּרַת
 הַקֹּדֶשׁ כָּל יְמָיו, וְהָיְתָה מִטְפַּחְתּוֹ מִדְרָס
 לְחֻטָּאת:

sacrifices all his life, yet his apron was considered to possess *midras* [impurity]
 for [those handling] the water of purification.

רבנו עובדיה מברטנורא

לקדש. דקסבר האי תנא חולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמו. ואין בן הלכה. דחולין שנעשו
 על טהרת הקדש לאו כקדש דמו לכל הדברים. כדאיתא בסוף מסכת נדה:

eMishnah.com